

Šemot (Exodus) {33:12} Mojžiš Hospodinu namítl: "Pohled', říkáš mi: 'Ved' tento lid dál,' ale neukázal jsi mi, koho se mnou pošleš. Rekl jsi: 'Znám tě osobně a našel jsem v tobě zalíbení.' {33:13} Máš-li ve mně zalíbení, dej mi prosím poznat své cesty, abych tě znal a nacházel u tebe milost. Pohled', vždyť tento národ je tvůj lid!" (Překlad 21. století)

Udivuje mě, pro kolik lidí je jednou z nejdůležitějších věcí to, aby znali správnou výslovnost Božího jména. Když těmto lidem říkám, že vlastně správnou výslovnost Božího jména neznáme, protože nám nikdy nebyla zjevena, tak mou odpověď odmítají a myslí si, že mě přesvědčí o opaku, když začnou ze sebe chrlit nejrůznější výňatky z Písma podobné těmto:

Zecharja (Zachariáš) {13:9} I tu třetinu ale zavedu do ohně. Přetavím je, jako se taví stříbro, protřím je, jako se tříbí zlato. Budou vzývat mé jméno a já je vyslyším. Řeknu: "To je můj lid!" a oni odpoví: "Náš Bůh je Hospodin!" (Překlad 21. století)

Melachim Alef (1.Královská) {18:24} Budete vzývat jméno svých bohů a já budu vzývat jméno Hospodinovo. Bůh, který odpoví ohněm, ten je Bůh." Na to všechnen lid odpověděl: "Ano, správně!" (Překlad 21. století)

Jo'el (Joel) {3:5} Každý, kdo vzývá Hospodinovo jméno, však bude zachráněn. Na hoře Sion, v Jeruzalémě vyvázne, jak Hospodin slíbil, hrstka přeživších, které povolal Hospodin. (Překlad 21. století)

Když se však na tyto citované části z Písma podíváme do původního hebrejského zápisu, zjistíme, že tyto a další jim podobné úryvky v sobě ukrývají čtyř písmenný výraz bez jakýchkoliv samohlásek, který je psán zprava doleva těmito hebrejskými písmeny: JOD, HE, VAV, HE. Byli to až pozdější učenci, kteří do tohoto výrazu vepsali znaménka pro samohlásky, a teprve poté někteří ve své prostomyslné honbě za poznáním toto Boží jméno, které se přepisuje souhláskami JHVH, začali číst jako Jehova nebo Jahve. Ovšem takto vzniklá jména jsou naprosto smyšlená a umělá – jsou to jen lidské výtvořky, které nikdy nemohou vystihnout pravou podstatu Božího jména. Pravda je totiž taková, že Boží jméno je vyjádřením souhrnu všech vlastností, které vystihují Boží osobnost, jak uvidíme dále.

Šemot (Exodus) {15:26} Řekl: "Budeš-li opravdu poslouchat Hospodina, svého Boha, činit, co on považuje za správné, řídit se jeho příkázáními a zachovávat všechna jeho ustanovení, pak na tebe nedopustím žádnou nemoc, kterou jsem dopustil na Egypt - neboť já jsem Hospodin, tvůj lékař." (Překlad 21. století)

Ješajahu (Izaiáš) {60:16} Mléko národů budeš pít, sát budeš z prsů královských a poznáš, že já Hospodin jsem tvůj spasitel, Bůh Jákobův, tvůj vykupitel. (Překlad 21. století)

Při čtení Tóry na tento týden si můžeme povšimnout, jak MOŠE (Mojžiš) připomíná, že HA-ŠEM (doslova „to Jméno“, Hospodin) o něm řekl: „Znám tě osobně“, přičemž doslovnější překlad zní: „poznal jsem tebe dle jména“ (Dr. Isidor Hirsch) či „Znám tě jménem“ (Český studijní překlad, KMS). Bezpochyby ha-Šem znal Mojžiše pod jménem, jež je hebrejsky vyslovováno jako Moše. Šlo ale v uvedeném případě opravdu o pouhou výslovnost jeho jména? Neměl Moše na mysli přece jen něco jiného? Správná odpověď na tyto otázky vyplyne z toho, když si přečteme celou Mošeho větu, která zní takto: „Také jsi řekl: Znám tě jménem, ano nalezl jsi milost v mých očích.“ (Český studijní překlad, KMS) Zde již vidíme zřetelně, že Moše připomíná ha-Šem tu skutečnost, že poznání jeho jména ze strany ha-Šem spočívalo v dokonalém poznání jeho osobnosti. Ano, ha-Šem spojoval Mošeho jméno s Mošeho osobností. Ha-Šem dobře věděl, že je mu Moše zcela oddán, a právě v tom spočíval pravý důvod, proč Moše očekával, že s ohledem na jeho osobu bude ha-Šem dál setrávat v blízkosti svého lidu a pokračovat v jeho vysvobozování.

Šemot (Exodus) {6:3} Ukázal jsem se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jako Bůh Všemohoucí, ačkoli jsem se jim nedal poznat svým jménem Hospodin. {6:4} Sám jsem s nimi uzavřel smlouvu, že jim dám kanaánskou zemi, zemi, kterou procházeli jako poutníci. {6:5} Slyšel jsem rovněž úpění synů Izraele v egyptském otroctví a připomněl jsem si svou smlouvu. {6:6} Proto řekni synům Izraele: „Já jsem Hospodin. Vyvedu vás z egyptských robot, vysvobodím vás z jejich otroctví a vykoupím vás vztaženou paží a velikými soudy. {6:7} Přijmu vás za svůj vlastní lid a budu vašim Bohem a poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, jenž vás vyvádí z egyptských robot. {6:8} Přivedu vás do země, o níž jsem přísahal, že ji dám Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, a dám vám ji za dědictví. Já jsem Hospodin.“ (Překlad 21. století)

Hebrejské pojetí Boha, jak je to zřejmé z Tanachu (hebrejské části Písma), je takové, že vidí Boha jako toho, kdo jedná v náš prospěch a zastává se nás, když prožíváme úzkost. Takže když tedy Bůh nazývá sám sebe: „JSEM, KTERÝ JSEM“ (podle jiných „Uskutečním to, co uskutečním“), o čem to vlastně mluví? Mluví o vysvobození z MICRAJIM (Egypta), které zaslíbil Avrahamovi (Abrahamovi), Jicchakovi (Izákovi) a Ja'akovovi (Jákobovi) stovky let předtím, než k tomu došlo. Vůli ha-Šem totiž je, aby jeho jméno vyjadřovalo jeho nárok na uskutečnění všech svých záměrů. To znamená, že mimo jiné chce, abychom si kdykoliv, kdy se dovoláváme jeho jména, pamatovali, co už pro nás učinil v minulosti. Jméno ha-Šem odráží celou Boží osobnost a tím je to, co už učinil, i to, co teprve učiní. Není to tedy jméno, které se musí určitým a neměnným způsobem vyslovovat. V Berit Chadaša (doslova „smlouvě obnovené“ či „nové“, tzv. Novém Zákonu) navíc došlo, co se týče Božího jména, k významovému posunu, protože do popředí se nyní dostává jméno JEŠUA (Ježíš; jméno je vlastně zkrácené hebrejské vyjádření toho, že „JHVH je spása“). Došlo k tomu z důvodu, který nyní více rozvedu.

Ma'asej Talmidim (Skutky) {2:38} "Čiňte pokání," odpověděl Petr, "a každý se nechte pokřtít ve jménu Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy. I vy přijmete dar Ducha svatého, ..." (Překlad 21. století)

Proč KEFA (doslova „skála“, Petr) neřekl, aby se nechali pokřtít ve jménu JHVH? Proč nepoužil jméno, které bylo zdůrazňováno více než celé tisíciletí? Jak to, že Kefa v podstatě říká, že jméno, které se má používat, je Ješua? Proč taková změna? Je tomu tak proto, že jméno JHVH je spojováno s vysvobozením z Micrajim, a o to zde přece Kefovi nešlo! Teď tady naproti tomu šlo o čin spasení, vysvobození z hříchu. A jméno s tím spojené je „Ješua ha-Mašiach“ (Ježíš Kristus). Takže jestli někdo chce v současné době napravit věci mezi sebou a Otcem, pak musí použít jméno Ješua a ne JHVH. Pokud nám totiž místo vysvobození z Micrajim jde především o celkové spasení, pak v té věci odráží Boží osobnost právě jméno Ješua. Chápeš, co se tím pokouším říct? Vidíš tam tu souvislost? Zamysleme se nad posledním úryvkem:

Pilifim (Filipským) {2:9} Proto jej Bůh povýšil nade všechno, jméno nad každé jméno mu daroval, {2:10} aby před jménem Ježíš kleklo každé koleno na nebi, na zemi i pod zemí {2:11} a každý jazyk aby ke slávě Boha Otce vyznal, že Ježíš Kristus je Pán. (Překlad 21. století)

Ješua je teď jméno nad každé jméno. Takže to vůbec není náhoda, že se už nyní jméno JHVH nevyslovuje a že se dokonce ani neví, jak bylo vyslovováno! A je to také důvod, proč nebylo nikdy v Berit Chadaša zmíněno. Ha-Šem to tak způsobil proto, aby se jméno Ješua stalo novým jménem, jménem, které vyjadřovalo, co ha-Šem hodlá dotáhnout do samotného konce. Proto je jméno JHVH plně zjeveno ve jméně Ješua. Plnost jeho osobnosti, plnost jeho moci, plnost jeho činů, to vše je vysvětleno, zjeveno a lze pochopit na životě Ješuy a v jeho jménu. Tohle je to jméno, skrze které ha-Šem chce, abychom za ním chodili, a je to také jméno, pod kterým ha-Šem chce, abychom ho znali. Ano, i nadále se odvoláváme na ha-Šem jako na Boha Otce a stále se modlíme k Bohu Otci, ale je to skrze jméno Ješua, protože ono je tím, co nám nyní dává právo vcházet do Otcovy přítomnosti. To je ten důvod, proč se dnes už neví, jak byla čtveřice písmen JOD, HE, VAV, HE vyslovována. Jméno Ješua nám totiž nově zjevuje, kým JHVH je a co právě dělá.

Baruch ha-Šem
Rabi Ya'acov Farber